

กองทุนขยะบุญ

เทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน

ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลอุโมงค์มีลักษณะเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบทและมีประชากรเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้ขยะในชุมชนมีมากถึงวันละ 5-6 ตัน โดยที่ขยะส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นเกิดจากการบริโภคประจำวันเสียเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับความสะดวกสบายในการใช้สอยที่มีมากขึ้น แต่ประชาชนยังไม่ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการกำจัดขยะ

นอกจากนี้ ในปีปัจจุบันตำบลอุโมงค์ยังมีผู้ด้อยโอกาสที่ต้องการได้รับการช่วยเหลืออีกหลายกลุ่ม เช่น ผู้ป่วยเรื้อรัง คนยากจน ผู้ถูกทอดทิ้ง ผู้สูงอายุ เป็นต้น ซึ่งเทศบาลเห็นว่าน่าจะหาวิธีการที่จะให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน ซึ่งโดยปกตินิสัยแล้วคนเหนือชอบทำบุญ มีจิตใจดี มีเมตตา และมีน้ำใจอยู่เสมอ เทศบาลตำบลอุโมงค์จึงมีแนวคิดที่จะรณรงค์ให้ประชาชนในตำบลทำโครงการคัดแยกขยะ นำขยะที่คัดแยกไว้มารับบริจาคเพื่อนำเงินไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองลำพูน

จังหวัด: ลำพูน

ประชากร: 13,583 คน

พื้นที่: 20.09 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2543 เทศบาลตำบลอุโมงค์ จึงได้จัดทำโครงการกองทุน “ขยะบุญ” ขึ้น เพื่อรณรงค์ให้ชุมชนเกิดความตระหนักในการเห็นคุณค่าของขยะและทำการคัดแยกขยะในบ้านของตนเอง และเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนในอีกทางหนึ่ง

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดประชุมชี้แจงแก่ผู้นำหมู่บ้าน และสถานีอนามัยในตำบลอุโมงค์เพื่อเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการ และสถานีอนามัยมอบหมายให้ อสม. (อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน) ที่มีอยู่ประจำในทุกหมู่บ้านเป็นผู้ปฏิบัติงาน
2. รณรงค์ให้ประชาชนในตำบลคัดแยกขยะ โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - แจกเอกสารเผยแพร่ให้ความรู้ในการคัดแยกขยะ และเพื่อเชิญชวนให้ประชาชนร่วมบริจาคขยะหรือสิ่งของที่ใช้แล้ว โดยสร้างแรงจูงใจเป็นคะแนนบุญเพื่อใช้ในการแลกของที่ระลึกและใบประกาศเกียรติคุณความดี โดยที่ของบริจาค 500 ชิ้นจะได้รับใบประกาศ 1 ใบ และของที่ระลึก 1 ชิ้น
 - จัดวันรณรงค์รับบริจาคในหมู่บ้านเดือนละ 1 ครั้ง โดยใช้ศูนย์อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนในแต่ละหมู่บ้านเป็นจุดรับบริจาค และ อสม.แต่ละคนจะแยกสิ่งของที่บริจาค และนำมาลงบันทึกในวันรณรงค์
 - คณะกรรมการชมรม อสม. รวบรวมสิ่งของที่ได้รับบริจาค โดยเทศบาลจัดรถออกไปจัดเก็บเดือนละ 1 ครั้ง และนำไปขาย
3. จัดตั้งกองทุน “ขยะบุญ” เพื่อนำรายได้จากการขายขยะรีไซเคิลไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน เช่น ให้ทุนการศึกษาแก่เด็กยากจนแต่เรียนดี ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อ เป็นต้น
4. มอบใบประกาศเกียรติคุณความดี และของที่ระลึก (แก้วน้ำ) แก่ผู้บริจาคที่มีคะแนนในการบริจาคตามที่กำหนดไว้เมื่อสิ้นสุดโครงการ

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	1. งบประมาณของเทศบาล ในปี 2543 จำนวน 50,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม ค่าอาหารเครื่องดื่ม และการจัดกิจกรรมต่างๆ
อุปกรณ์/เครื่องมือ	1. เอกสารเผยแพร่ให้ความรู้ในการคัดแยกขยะ 2. ใบประกาศเกียรติคุณ 3. ของที่ระลึก (แก้วน้ำ) 4. ป้ายผ้า
บุคลากร	1. เจ้าหน้าที่เทศบาล ทำหน้าที่ประสานงานกับสถานีอนามัย ผู้นำชุมชนและ อสม.ที่อยู่ในแต่ละหมู่บ้าน 1 คน ทำงานวันและเวลาราชการ 2. อสม.ในแต่ละหมู่บ้าน ทำหน้าที่ในการรับบริจาคขยะรีไซเคิลจากประชาชน และประชาสัมพันธ์ รณรงค์การคัดแยกขยะ จำนวนประมาณ 250 คน ทำงาน 1 วัน/เดือน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ธันวาคม – พฤศจิกายน 2543	- คณะผู้บริหารเทศบาลพบว่าปริมาณขยะในตำบลมีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ (รีไซเคิล) แต่ประชาชนในตำบลไม่ได้ทำการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง และไม่เห็นคุณค่าของขยะ ประกอบกับเห็นว่าในตำบลยังมีผู้ด้อยโอกาสเป็นจำนวนมาก จึงได้มีแนวคิดที่จะจัดทำโครงการ กองทุน “ขยะบุญ” - มอบหมายให้เจ้าหน้าที่การเงินและการบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการ	คณะผู้บริหารเทศบาล/ เจ้าหน้าที่การเงินการบัญชี
	- จัดประชุมผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่จากสถานีอนามัยในตำบลอุโมงค์ และ อสม.ในแต่ละหมู่บ้าน ถึงแนวทางในการดำเนินงาน และขอความร่วมมือให้ อสม.เข้ามาเป็นผู้ดำเนินโครงการ - จัดประชุมกลุ่ม อสม. ในหมู่บ้านเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงาน	ผู้บริหารเทศบาล/ เจ้าหน้าที่การเงินการบัญชี/ ผู้นำชุมชน/ สถานีอนามัยตำบลอุโมงค์/ อสม.
	- จัดทำเอกสารเผยแพร่ให้ความรู้ในการคัดแยกขยะแก่ประชาชน - อสม.ในแต่ละหมู่บ้านรณรงค์ให้ความรู้ในการคัดแยกขยะแก่ประชาชน และเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการ	เจ้าหน้าที่การเงินการบัญชี/ อสม./ ผู้นำชุมชน
ธันวาคม 2543 – พฤษภาคม 2544	- จัดวันรณรงค์รับบริจาคในหมู่บ้าน เดือนละ 1 ครั้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้ - ให้ชาวบ้านนำขยะมาบริจาค ณ ศูนย์อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนประจำหมู่บ้านตนเอง - อสม.ลงบันทึกรับขยะ และแยกขยะออกเป็นประเภทต่างๆ - เทศบาลจัดรถรับขยะรีไซเคิลเดือนละ 1 ครั้ง และนำไปขาย - จัดตั้งกองทุน “ขยะบุญ” โดยที่นำเงินที่ได้จากการขายขยะแต่ละครั้งเข้ากองทุน - ประกาศรายชื่อผู้บริจาคโดยใช้เสียงตามสายของเทศบาล	อสม./ ผู้นำชุมชน/ เทศบาล

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	- มอบประกาศเกียรติคุณความดีแก่ผู้ที่บริจาคครบตามจำนวน พร้อมมอบของที่ระลึก	คณะผู้บริหาร เทศบาล/ อสม./ ผู้นำชุมชน
2544 เป็นต้นมา	- มอบโครงการให้ อสม.เป็นผู้จัดทำโครงการ โดยในปัจจุบันกำหนดจุดรับขยะ 2 จุดในตำบล	อสม.

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

สถานีอนามัยในตำบลอุโมงค์

อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (อสม.)

-- บทบาทความร่วมมือ --

ให้การสนับสนุนโครงการโดยเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น และมอบหมายงานให้ อสม. ที่อยู่ในความรับผิดชอบเข้ามาเป็นผู้ปฏิบัติ ให้ความช่วยเหลือเทศบาล โดยการเป็นผู้ประชาสัมพันธ์โครงการให้แก่ประชาชน และรับบริจาคขยะ จัดทำบัญชี และดูแลเงินกองทุน "ขยะบุญ" เพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนต่อไป

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ในขณะที่ยังไม่มีการบริโภคและความสะดวกสบายจากการใช้สอยต่างๆ มีมากขึ้น แต่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอุโมงค์เป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้ตระหนักถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำจัดขยะหรือคัดแยกขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือน โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ของตำบลอุโมงค์ที่มีลักษณะเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบทและมีประชากรเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้ขยะในชุมชนมีมากถึงวันละ 5-6 ตัน
2. ตำบลอุโมงค์ยังมีผู้ด้อยโอกาสที่ต้องการได้รับการช่วยเหลืออีกหลายกลุ่ม เช่น ผู้ป่วยเรื้อรัง คนยากจน ผู้ถูกทอดทิ้ง ผู้สูงอายุ เป็นต้น ซึ่งเทศบาลเห็นว่าน่าจะหาวิธีการที่จะให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน

หลังการดำเนินการ

1. ประชาชนในตำบลตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะรีไซเคิลเพื่อนำมาบริจาคเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าปริมาณขยะจะไม่มากนักเมื่อเทียบกับปริมาณขยะในตำบลทั้งหมด แต่ก็เห็นจุดเริ่มต้นที่ประชาชนเริ่มตระหนักถึงคุณค่าของขยะและประโยชน์จากการคัดแยกขยะ นอกจากนี้ประชาชนยังรู้สึกว่าการนำขยะมาบริจาคช่วยลดขยะได้
2. กองทุน "ขยะบุญ" ได้รับเงินจากการบริจาคขยะกว่า 20,000 บาท และได้นำเงินจำนวนนี้ไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนในเบื้องต้น เช่น ได้ให้ทุนการศึกษาแก่เด็กที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อ เป็นต้น

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
จากการที่เทศบาลได้โอนงานส่วนนี้ให้อยู่ในความดูแลของ อสม. ในชุมชน และได้ทำการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ดังเช่นที่เริ่มทำโครงการ ปริมาณขยะที่ได้รับบริจาคจึงลดจำนวนลง	พยายามรณรงค์ประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้เสียงตามสายและรถประชาสัมพันธ์

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

โครงการนี้สามารถดำเนินการจนกระทั่งลุล่วง เนื่องจากเทศบาลได้พยายามนำเอาแนวคิดการคัดแยกขยะไปเชื่อมโยงกับการทำบุญ ซึ่งโดยปกติคนเหนือชอบทำบุญและมีจิตใจดีจึงได้เข้าร่วมคัดแยกขยะเพื่อนำมาบริจาค นอกจากนั้นความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้นำชุมชน สถานีอนามัยตำบลอุโมงค์ และ อสม. ในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการเป็นอย่างดี

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล	: นายสมศักดิ์ สุริยะเจริญ
ตำแหน่ง	: ปลัดเทศบาล
หน่วยงาน	: เทศบาลตำบลอุโมงค์
ที่อยู่	: ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 51000
โทรศัพท์	: (053) 511-254
ชื่อ-นามสกุล	: นางสาวธมน ทนภาค
ตำแหน่ง	: เจ้าหน้าที่การเงินและการบัญชี
หน่วยงาน	: เทศบาลตำบลอุโมงค์
ที่อยู่	: ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
โทรศัพท์	: (053) 511-254

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่สมัครเริ่มใหม่ : พ.ศ. 2543

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลตำบล
สถานที่ตั้ง	สำนักงานเทศบาลตำบลอุโมงค์ ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
ขนาดพื้นที่	20.09ตารางกิโลเมตร
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลอุโมงค์ ตั้งอยู่ห่างจากจังหวัดลำพูน 10 กิโลเมตร ประกอบด้วย 11 หมู่บ้าน ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มตามแนวชายฝั่งตะวันตกของแม่น้ำกวง และมีเหมืองปิงห่างไหลผ่านส่วนกลางของพื้นที่ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่หล่อเลี้ยงพื้นที่เกษตรกรรม สภาพดินเป็นดินร่วนซุยเหมาะแก่การทำไร่ ทำนา และทำสวน โดยเฉพาะสวนลำไยซึ่งเป็นรายได้หลักของเกษตรกรในพื้นที่ ลักษณะของชุมชนเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับเขตจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้การคมนาคมขนส่งเป็นไปอย่างสะดวก